

Ернест Сетон-Томпсон

ЧЕРВОНА ШИЙКА

Художник Олексій Черепанов

Класика в ілюстраціях

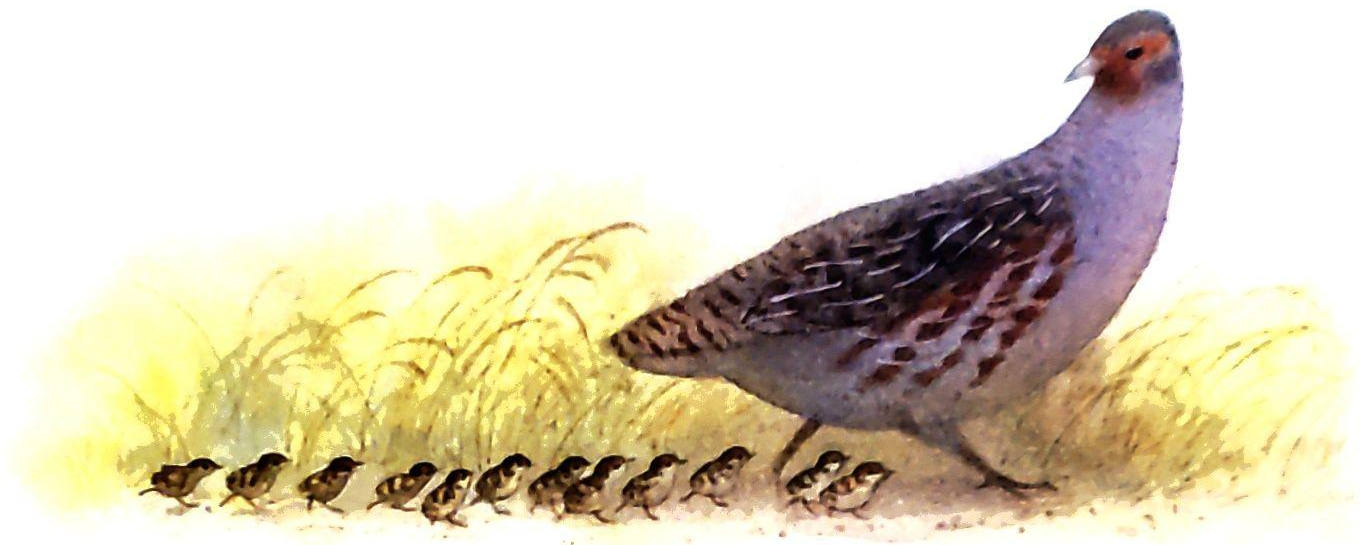
Ернест Сетон-Томпсон

ЧЕРВОНА ШИЙКА

*Оповідання про куріпку
з Донської долини*

Художник Олексій Черепанов

1

Лісистим схилом Тейлорського пагорба вела свій виводок мати-куріпка. Вони прямували вниз, до струмка з кришталеву чистою водою, котрий, як не дивно, мав назву Багнистий. Маленьким пташенятам був усього один день від народження, проте вони вже швидко бігали, і мати вперше взяла їх на водопій.

Вона рухалася повільно, низько присідаючи, адже в лісі було повно ворогів. Час від часу куріпка тихенько квоккала, звертаючись до маленьких пухнастих грудочок, які шкандибали на крихтих рожевих ніжках. Вони тоненько попискували, якщо відставали від матері хоча б на п'ять дюймів, і здавалися такими тендітними, що навіть синички в порівнянні з ними виглядали великими і грубими.

Пташенят було дванадцять, але мати-куріпка встигала стежити за всіма без винятку. В її полі зору перебував кожен кущик, кожне дерево і навіть небо. Вона завжди була напоготові, видивляючись ворогів, адже друзів було занадто мало, — і небезпека не змусила на себе чекати. Це був великий лис, який переходив зелений луг. Звір ішов тим самим шляхом, що й куріпки, а це

4

означало, що будь-якої миті він може помітити їх і напасти. Не можна було гаяти ані хвилини.

«Кр-р-р! Кр-р-р!» («Ховайтеся! Ховайтеся!») — проворкотала мати особливим тихим голосом, і грудочки пуху, ледь більші за жолуді, кинулися врозтіч у пошуках надійного укриття. Одне пташеня присіло під листком, друге — між корінням дерева, третє заповзло під уламок кори, четверте причаїлося в ямі. Незабаром усі малюки сховалися, і лише один із них не зміг знайти собі безпечного місця. Тому він притиснувся до великої жовтої тріски, розпластавшись на ній і міцно заплющивши оченята, — він був упевнений, що тепер його ніхто не помітить і йому більше нічого не загрожує. Пташенята перестали злякано попискувати, і все навколо немов завмерло.

А мати-куріпка в цей час полетіла просто назустріч хижакові, сміливо наблизилася до нього на кілька ярдів і кинулася вниз, лопочучи крилами і накульгуючи. Вона жалібно пищала і билася об землю, немов просила пощади у кровожерного, жорстокого звіра. Ба ні! Вона не була така дурна. Ви напевно чули

про хитрість лисиць, та почекайте — і побачите, як мати-куріпка одурить одну з них.

Радий, що йому так несподівано перепала легка здобич, лис стрибнув і спіймав... Звісно ж, йому не вдалося зловити «кульгаву» пташку — вона легким рухом крил ухилилася і впала приблизно за фут від кидка. Хижак зробив черговий стрибок, переконаний, що вже цього разу неодмінно схопить її, проте між ними опинилася невелика колода, яка і врятувала куріпку від неминучої загибелі. Вона незграбно просунулася вперед, проте звір, клацнувши щелепами, продовжив своє полювання. Тоді куріпка, немов їй стало трохи легше, знову зробила незграбний стрибок уперед і покотилася вниз по насипу. Продовжуючи переслідувати пташку, лис уже майже схопив її за хвіст,

але, як не дивно, схибив. Незважаючи на те, що його стрибки були різкими і швидкими, куріпка весь час виявлялася на крок попереду.

Це було вже занадто! Невже протягом п'яти хвилин він, прудконогий лис, не може зловити поранену куріпку? Для нього це була справжнісінька ганьба. Пташка ж, відвівши звіра на чверть милі вбік від Тейлорського пагорба, здавалося, навпаки, знайшла в собі силу й остаточно одужала. Різко змахнувши крилами, вона полетіла через ліс, залишивши лиса ні в сих, ні в тих. Він нарешті збагнув, що пошився в дурні, та, що ще гірше, згадав, що вже не вперше купився на ці хитрощі.

А тим часом мати-куріпка описала в повітрі велике коло і приземлилася в лісі на тому ж місці, де сховалися її маленькі пухнасті грудочки.

У диких птахів чудова пам'ять на місцевість. Тому мати-куріпка опустилася якраз на ту саму купину з прим'ятою травою, звідки вона злетіла назустріч лисові. На хвилю вона зупинилася, захоплюючись здібностями своїх дітей,— ті сиділи у схованках тихо, не рухаючись, як їм і було наказано. На її кроки ніхто з них не відреагував. Навіть те маленьке пташеня, що притиснулося до тріски, лише міцніше заплющило очі, поки не почуло голос матері: «Крі-іт!» («До мене, діти!»). І тут, немов у казці, з усіх схованок почали вибиратися маленькі куріпки. І найбільше з усіх пташенят, розпластане на трісці, теж розплющило свої оченята і побігло під віяло широкого материнського хвоста, тоненько попискуючи: «Пі-іп, пі-іп!» Ворог, звісно ж, не почув би цих звуків і за три кроки, проте мати розрізнила б їх навіть на значно більшій відстані. Решта пухнастих грудочок теж приєдналися до нього, уявляючи, що здійняли страшений галас. Усі були просто неймовірно щасливі.

Сонце гріло дуже сильно, а шлях до водопою пролягав через відкритий простір. Тому після пильного огляду території в пошуках ворогів мати знову зібрала малюків у тіні свого широкого хвоста, щоб захистити їх від сонячного удару, і повела до струмка.

Раптом із кущів вистрибнув білохвостий кролик, неабияк налякавши родину. Однак білий прапорець миру, який він ніс позаду, заспокоїв матір-куріпку — кролик був її давнім другом. І маленькі пташенята цього дня засвоїли, що не варто боятися кролика, адже він дуже миролюбний.

За кілька хвилин вони дісталися до водопою і стали пити чисту живу воду зі струмка, який диваки-люди чомусь назвали Багнистим.

Спочатку малюки не знали, як напитися води, але потім стали копіювати свою матір і незабаром навчилися пити так само, як вона, з вдячним уклоном після кожного ковтка. Так усі й стояли навколо струмка, поки не вгамували спрагу, — дванадцять маленьких коричнево-золотистих кульок на двадцяти чотирьох крихітних рожевих ніжках. Час від часу вони відхиляли назад свої дванадцять маленьких голівок, ніби дякуючи комусь.

Коли всі напилися води, мати повела їх короткими перебіжками, тримаючи під укриттям, у віддалений край луку, де височів великий трав'янистий пагорб. Такі пагорби допомогли куріпкам виростити не одне їх покоління. Це був мурашник.

Піднявшись на верхівку мурашника, мати-куріпка озирнулася і, переконавшись, що все спокійно, почала енергійно розгрібати його лапами. Пухка земля стала швидко обсипатися, і земляні галереї невдовзі перетворилися на руїни. Не розуміючи, що відбувається, мурахи жваво заметушилися навколо і за відсутності ліпшого плану почали битися одне з одним. Деякі з них

марно бігали навколо мурашника, і тільки найрозумніші почали виносити назовні білі жирні яйця. Раптом мати-куріпка схопила удзьоб один із цих соковитих смаколиків і, видавши характерне квоктання, кинула його на траву перед своїми малюками. Проробивши це кілька разів, вона знову підняла яйце і миттю проковтнула.

Діти стояли навколо і з цікавістю спостерігали за своєю матю. І тут найбільше пташеня, те саме, що ховалося від лиса на трісці, теж схопило одне з мурашиних яєць, кілька разів упустило і підняло його, а потім, немов підкоряючись раптовому імпульсу, проковтнуло. Таким чином воно навчилося їсти. За двадцять хвилин самостійно їсти вміла вже вся родина. Пташенята весело греблися в землі, розшукуючи соковиті мурашині яйця, а мати-куріпка розкопувала все нові й нові галереї, поки кожен із малюків не наповнив своє воло так, що більше не міг з'їсти жодного яєчка.

Після смачного обіду виводок обережно попрямував угору за течією струмка. На піщаному березі, затіненому кущами ожини, вони пролежали до самого вечора. Як приємно їм було відчувати прохолодний пісок, що пересипався між маленькими

гарячими пальчиками! Дотримуючись вродженого інстинкту наслідування, пташенята відпочивали на боці, точнісінько так само, як мати, і так само шкребли своїми крихітними лапками і плескали крильцями. Втім, крилець у них іще не було — на боках у кожного вирізнялися лише маленькі горбки, на місці яких і повинні були вирости крила.

Цієї ночі куріпка надумала сховати свою родину в засохлих заростях терну. Там, під густим сплетінням гілок, які захищали від усіх летючих ворогів, серед мертвого листя, хрускіт якого не дав би хижакам наблизитися до них непоміченими, мати поклала пташенят у м'яку колиску з пір'я. Вона щиро раділа, дивлячись на беспорядних малюків, які, попискуючи уві сні, довірливо тулилися до її теплового тіла.

2

Коли настав третій день від народження, пташенята трималися на ногах уже значно міцніше. Їм більше не потрібно було обходити жолуді, що перепиняли шлях, вони навіть могли залазити на соснові шишки, а на маленьких горбках, де мали вирости крила, з'явилися сині ряди жирових кров'янистих опуклостей.

Маленькі куріпки тільки-но починали жити, тому все, що їм зараз було необхідно, — це турботлива мати, міцні ноги, природні інстинкти і хоча б трішки розуму. Підкоряючись інстинктам, вони дріботіли за матір'ю, ховаючись у тіні її хвоста від палючого сонця і з кожним днем дедалі більше пристосовуючись до дорослого життя.

Наступного дня у пташенят із кров'янистих опуклостей на боках з'явилися кінчики пір'я. Щодня вони ставали все помітнішими, а через тиждень уже у всіх пухнастиків виростили дужі

гарячими пальчиками! Дотримуючись вродженого інстинкту наслідування, пташенята відпочивали на боці, точнісінько так само, як мати, і так само шкребли своїми крихітними лапками і плескали крильцями. Втім, крилець у них іще не було — на боках у кожного вирізнялися лише маленькі горбки, на місці яких і повинні були вирости крила.

Цієї ночі куріпка надумала сховати свою родину в засохлих заростях терну. Там, під густим сплетінням гілок, які захищали від усіх летючих ворогів, серед мертвого листя, хрускіт якого не дав би хижакам наблизитися до них непоміченими, мати поклала пташенят у м'яку колицку з пір'я. Вона щиро раділа, дивлячись на безпорадних малюків, які, попискуючи уві сні, довірливо тулилися до її теплої тіла.

2

Коли настав третій день від народження, пташенята трималися на ногах уже значно міцніше. Їм більше не потрібно було обходити жолуді, що перепиняли шлях, вони навіть могли залазити на соснові шишки, а на маленьких горбках, де мали вирости крила, з'явилися сині ряди жирових кров'янистих опуклостей.

Маленькі куріпки тільки-но починали жити, тому все, що їм зараз було необхідно,— це турботлива мати, міцні ноги, природні інстинкти і хоча б трішки розуму. Підкоряючись інстинктам, вони дріботіли за матір'ю, ховаючись у тіні її хвоста від палючого сонця і з кожним днем дедалі більше пристосовуючись до дорослого життя.

Наступного дня у пташенят із кров'янистих опуклостей на боках з'явилися кінчики пір'я. Щодня вони ставали все помітнішими, а через тиждень уже у всіх пухнастиків виростили дужі

крила. Відставав лише бідолашний Рунті, який був кволим ще з народження. Навіть повністю вилупившись із яйця, він ще кілька годин носив на спині половинку шкаралупи. Малюк Рунті бігав повільніше і пищав частіше, ніж його брати, а одного вечора, коли мати, побачивши скунса, крикнула дітям: «Квіт, квіт!» («Летіть, летіть!»), він залишився далеко позаду. Коли через деякий час весь виводок знову зібрався на пагорбі, Рунті не повернувся, і відтоді вони його більше не бачили.

Минали дні, й пташенята поступово дорослішали. Їм стало відомо, що найсмачніших коників можна знайти у високій траві біля струмка; що в кущах смородини живуть вгодовані зелені черв'яки; що в мурашнику біля далекого лісу повно соковитих яєць. Крім того, вони дізналися, що суніця майже така ж смачна, як і комахи; що величезні метелики данаїди, якщо зуміти їх зловити, — це чудова здобич; що під шматком кори, який відпав від гнилої колоди, можна знайти безліч різних цікавих речей. Також вони засвоїли, що деяких комах, таких як оси, волохата гусінь і багатоніжки, слід побоюватися.

Настав Місяць ягід — липень. Усі пташенята підросли й дивовижно розвинулися за останній час. Вони вже були такими великими, що матері доводилося проводити всю ніч на ногах, укриваючи їх своїми крилами.

Молоді куріпки щодня приймали піщані ванни біля струмка, та потім мати вирішила змінити цю традицію, і вони стали купатися в піску вище, на пагорбі. Його використовували для купання багато птахів, і спочатку матері-куріпці не подобалося ділити з ними ритуал прийняття ванни. Але пісок там був такий дрібний, приємний на дотик, і пташенята гралися в ньому з такою радістю, що їй довелося забути про свою недовіру.

Однак через два тижні малюки почали худнути, та й сама мати-куріпка почувалася не дуже добре. Вони завжди були голодні, й хоча їли надзвичайно багато, але худнули все більше і більше. Мати захворіла останньою, проте їй було важче, ніж іншим. Її мучили сильний голод, гарячковий головний біль і виснажлива слабкість. Звідки їй було знати, що пісок, де купалося безліч різних птахів і від якого її спочатку застерігало якесь передчуття, був повний черв'яків-паразитів, тому вся родина теж заразилася ними?!

Мати-куріпка не знала, як вилікуватися від хвороби. Вона підкорялася тільки природній інтуїції. Відчуття голоду не давало їй спокою, і вона їла все, що здавалося їстівним, а також постійно шукала в лісі найбільш тінисті місця. Одного разу вона натрапила на кущ, усіяний отруйними ягодами. Ще місяць тому вона оминула б його, але зараз вирішила спробувати ці неапетитні на вигляд плоди. Їх пекучий, їдкий сік, здавалося, тамував якусь дивну спрагу хворого організму. Вона їла і їла ці ягоди, і весь виводок узяв із неї приклад. Жоден лікар не зміг би прописати їм ліпшого засобу. Кислий сік цих ягід діяв як сильне проносне, і жахливого таємного ворога було переможено. Смертельна небезпека минула, хоча, на жаль, врятуватися змогли не всі. Двоє найслабших пташенят, за невблаганним законом природи, не витримали лікування. Зморені недугою, бідолахи постійно пили воду, а наступного ранку, коли виводок, як завжди, пішов за матір'ю, вони залишилися лежати нерухомо.

Але наостанок вони жорстоко помстилися одному з ворогів. Той самий скунс, який міг би розповісти, куди зник їхній маленький братик Рунті, знайшов і з'їв їхні тіла, після чого відразу ж помер від проковтнутої ними отрути.

Тепер із матір'ю жили всього сім молодих куріпок. Кожна з них вирізнялася своїм характером. Слабких пташенят більше не залишилося, хоча серед них було одне дурне й ледаче. Звісно, матері-куріпці було складно втриматися, щоб не любити одних дужче за інших, і її улюбленцем стало найбільше пташеня — те, що колись сховалося від лиса на жовтій трісці. Воно було не тільки найбільшим, найсильнішим і найгарнішим із выводка, але й, головне, — найслухнянішим. Тривожне попередження матері про небезпеку «р-р-р-р» не завжди утримувало пташенят від ризику і підозрілої їжі, проте для нього послух був обов'язковим, і воно завжди відповідало на її ласкавий заклик: «Крі-іт!» («До мене!»).

Настав серпень — Місяць линяння. Молоді куріпки стали вже майже дорослими. Вони знали досить багато, щоб вважати себе дуже мудрими. Коли вони були маленькі, їм доводилося спати на землі під укриттям материнських крил, але тепер вони стали завеликими для цього, і мати почала привчати їх до дорослого способу життя. Настав час підніматися на гілки дерев, адже в лісі вже почали полювати молоді тхори, лисиці, скунси і норки. Щоночі залишатися на землі ставало дедалі небезпечніше, тому на заході сонця мати-куріпка завжди кричала: «Крі-іт!» і летіла на невисоке дерево з густою кроною.

Усі пташенята прямували за нею, за винятком одного впертого дурника, котрий наполегливо, як і раніше, залишався спати на землі. Спочатку все було гаразд, але якось уночі його братів розбудили моторошні крики. Після звуків невеликої бійки раптом настала тиша, яку порушували лише страшний хрускіт кісток і прицмокування. Куріпки, що сиділи вгорі, вдивилися вниз, у жахливу темряву, де блищали тільки двоє близько посаджених очей, відчули своєрідний задушливий запах і збагнули, що вбивцею їхнього дурненького братика була норка.

Після цього випадку ночами поруч із матір'ю сиділи вже лише шість молодих куріпок. Якщо у когось із дитинчат мерзли ніжки, воно влаштовувалося зручніше на теплій материнській спині.

Виховання пташенят ішло своїм ладом. Тепер вони вчилися гучно махати крилами, злітаючи вгору. Куріпка, якщо захоче, може піднятися на крило зовсім нечутно, однак під час польоту шум іноді буває надзвичайно важливим. Він попереджає інших куріпок про близьку небезпеку, а також відволікає увагу ворога на пташку, що злетіла, в той час як інші можуть непомітно сховатися або втекти.

Якби у куріпок були прислів'я, одне з них звучало б приблизно так: «Для кожного місяця існують своя їжа і свої вороги». З настанням вересня замість ягід і мурашиних яєць з'явилися насіння і зерно, а скунсів і норок змінили нові вороги — мисливці.

Якщо куріпки були вже добре знайомі з лисицями, то вони майже ніколи не зустрічали собак. Вони знали, що лисицю можна легко обдурити, злетівши на дерево. Але коли в Місяці стрільця, вересні, старий мисливець Кадді проходив через яр зі своїм короткохвостим жовтим псом, мати-куріпка, помітивши його, відразу закричала: «Квіт, квіт!» («Летіть, летіть!»). Двом пташенятам здалося, що їхня мати даремно так злякалася звичайної лисиці. Сплутавши пса з лисицею, вони захотіли показати свою перевагу. Не звертаючи уваги на неодноразові заклики: «Квіт, квіт!», пташенята спурхнули на дерево, замість того щоб узяти приклад із матері й нечутно полетіти геть.

Проте дивний короткохвостий лис зупинився під деревом і почав гавкати, дивлячись на птахів, які сиділи вгорі. Ті з цікавістю поглядали то на нього, то на матір та братів, і навіть не почули шереху в кущах. Раптом пролунав гучний вибух: «бабах!» — і вниз, тріпочучи крилами, впали дві закривавлені куріпки, яких відразу ж схопив жовтий пес. Він почав шарпати їх зубами, поки з кущів не вибіг господар і не відібрав у нього останки.

Мисливець Кадді жив в убогій халупі біля річки, на північ від Торонто. Грецькі філософи могли б назвати його життя ідеальним існуванням. У нього не було ні майна, ні грошей, ні честолюбних планів, він не платив податки. Одну третину його життя становила робота, а дві третини — розваги. Він обрав проживання на природі, позаяк обожнював полювати і вважав себе справжнім спортсменом. Хоча для сусідів Кадді був звичайним волоцюгою. Він стріляв і ставив пастки цілий рік і хвалявся, що може визначити місяць за смаком м'яса убитої куріпки, навіть не маючи під рукою календаря. Безумовно, це свідчило про його спостережливість, однак разом з тим і служило доказом дечого, не гідного похвали. Сезон полювання на куріпок за законом починався 15 вересня, але Кадді відкривав його на два тижні раніше. Проте йому з року в рік якось щастило уникати покарання. Він навіть привернув увагу репортера місцевої газети, який узяв у нього інтерв'ю, де відгукнувся про нього як про цікаву особистість.

Кадді рідко стріляв у птахів на льоту, позаяк це було важко серед густого листя, і вважав за краще ловити їх сильцями. Однак він уже знав про родину куріпок, що спокійно жила в яру,

і, побоюючись, що дичину можуть виявити інші мисливці, вирішив випередити їх. Він не чув шуму крил, коли мати-куріпка полетіла разом зі своїми чотирма пташенятами, тому забрав двох убитих птахів і повернувся додому.

Тепер молоді куріпки знали: собака — це не лисиця, і з ним потрібно поводитися по-іншому. Старий урок про те, що послух допомагає продовжити життя, було засвоєно ними ще краще.

До кінця вересня виводок переховувався від мисливців і деяких давніх ворогів. Дотепер куріпки ночували на довгих тонких гілках великих дерев, серед густого листя, що захищало від летючих ворогів. Висота рятувала їх від ворогів, що живуть на землі, і їм не було кого боятися, крім тих, хто вмів лазити по деревах, — наприклад куниць. Однак наближення такої небезпеки можна було вгадати по хрускоту деревних сучків, який завжди своєчасно попереджав птахів про біду.

Але ось із дерев стало опадати листя, щодня дедалі більше оголюючи чорні гілки. Настала пора горіхів і сов, що прилітали з півночі, адже, як ми вже знаємо, для кожного місяця існували не тільки своя їжа, а й свої вороги. Ночувати на деревах стало небезпечно. Починалися нічні заморозки, і мати-куріпка змінила місце ночівлі на густі зарості блекоти.

Лише одне пташеня проігнорувало її поклик: «Крі-іт, крі-іт!» Воно наважилося заночувати на хиткій гілці в'яза, з якої облетіло майже все листя. І величезна жовтоока сова схопила його ще до настання ранку.

Тепер із матір'ю залишилися тільки три молоді куріпки. Втім, пташенята вже так виростили, що за розміром не відрізнялися від неї. А найстарше, те, що колись ховалося на трісці, було навіть більшим за свою матір. У дорослих дитинчат вже з'явилося маленьке тонке шийне пір'ячко, майбутні комірці. Можна було лише уявити, якими вони стануть, коли виростуть.

Юні куріпки дуже пишалися своїми шийними пір'їнками, адже комірець для них був тим самим, що хвіст для павича, — головною прикрасою і предметом заздрощів. У самиць такий комірець невеличкий, рудувато-коричневий, а у самців — значно

ширший і яскравіший. Коли ж куріпка народжується набагато більшою і сильнішою за інших,— її комірець може мати мідно-червоний колір, переливаючись при цьому вохристо-золотавими відтінками. Без сумніву, такий птах особливо привертатиме загальну увагу. Отож, те пташеня, яке колись ховалося на трісці й завжди робило те, що йому веліла мати, подорослішало ще до настання жовтня — Місяця жолудів — і тепер просто сліпуче виблискувало своїм мідно-червоним із золотом комірцем. Це був знаменитий півень-куріпка з Донської долини на ім'я Червона Шийка.

Приблизно в середині жовтня, в один із днів, коли вся маленька родина куріпок, сита й задоволена, відпочивала на сонечку біля великої соснової колоди, десь далеко пролунав постріл. Червона Шийка за якимось внутрішнім покликом скочив на колоду, покрокував по ній вперед-назад, а потім, піддавшись незбагненному впливу чистого, свіжого, п'яного повітря, голосно і зухвало залопотів крилами. Захопившись, він лопотів ними все гучніше і сильніше, поки найближчий ліс не наповнився цим шумом, схожим на барабанный дріб. Брат і сестра слухали Червону Шийку зі змішаним почуттям захоплення і подиву, а мати відтоді почала його навіть трохи побоюватися.

На початку листопада для куріпок настає час дивного божевілля. За якимось незрозумілим законом природи на першому році свого життя всі вони втрачають розум. Вони стають одержимі пристрасним бажанням вирушити куди-небудь далеко,

байдуже, куди. Навіть наймудріші з них роблять різні дурниці в цей період. Вони відлітають кудись уночі без певної мети, при цьому так поспішають, що нерідко гинуть найбезглуздішим чином. Уранці їхні холодні тіла знаходять у найнесподіваніших місцях: на болотах, на телеграфних дротах у великих містах або навіть на бортах суден, що стоять біля берега. Ця любов до подорожей, схоже, є наслідком уже зниклої звички міграції, й у неї є, принаймні, одна перевага: такі перельоти руйнують сім'ї й запобігають змішаним шлюбом, що завдають шкоди майбутнім поколінням куріпок.

Щойно мати Червоної Шийки помітила, що грона винограду почорніли від морозу, а з кленів почало осипатися червоне й золоте листя, вона збагнула, що настає саме цей час. Однак їй не залишалося нічого іншого, окрім як піклуватися про здоров'я своїх дітей і тримати їх у найтихішому куточку лісу.

Найпершою ознакою змін став день, коли на південь полетіла зграя диких гусей. Юні куріпки ще ніколи не бачили таких довгошиїх птахів і тому злякалися, сплутавши їх із яструбами. Проте, спостерігаючи за цілковито спокійною матір'ю, вони теж підбадьорилися й виявили до гусей неабияку цікавість. Чи то куріпок так вразив їхній дикий дзвінкий крик, чи то це був просто внутрішній відгук, але кожного з пташенят охопило дивне бажання вирушити слідом за гусячою зграєю. Вони не відводили очей від цих сурмачів, які довгою стрілою мчали на південь і швидко зникали з поля зору; вони злітали на найвищі гілки, щоб дивитися на них знову і знову, й відтоді вже не були колишніми.

Коли зійшов повний місяць, розпочалося справжнє листопадове божевілья. Найбільше воно зачепило найслабших. Маленька родина куріпок розпалася. Червона Шийка кілька разів поодинокі літав у довгі нічні подорожі. Спочатку інстинкт покликав

його на південь, але там перед ним розкинулося безкрає озеро Онтарію, і Червона Шийка був змушений повернутися додому. Закінчення Божевільного місяця він зустрів знову на берегах Багнистого струмка, проте вже сам-самісінький.

5

Прийшла зима, і їжу стало добувати щоразу важче. Червона Шийка, як і раніше, жив у лісовому яру біля Тейлорського пагорба. Кожен новий місяць усе так само приносив із собою свою їжу і своїх ворогів. Божевільний місяць листопад приніс поневіряння, самотність і виноград; Сніговий місяць грудень з'явився з шипшиною, а Буревійний місяць січень — зі сріблястими хуртовинами і кригою, що скувала ліс. Бідоласі Червоній Шийці було важко утримуватися на гілці, одночасно скльовуючи з неї замерзлі бруньки. Його дзьоб так зносився від цієї роботи, що навіть не міг щільно закриватися. Зате природа пристосувала Червону Шийку до ходіння по слизькій землі: на його пальцях, раніше таких витончених і рівних, з'явилися ряди гострих рогових наростів. І щойно випав перший сніг, він уже був повністю готовий до зими: в його спорядженні були і «снігоходи», і «ковзани». Сильна холоднеча прогнала з цих місць більшість сов і яструбів, а також позбавила чотириногих ворогів Червоної Шийки можливості нечутного наближення. Тому він міг вважати себе майже в цілковитій безпеці.

Щодня Червона Шийка відлітав у пошуках їжі все далі й далі, поки не виявив і не дослідив порослі сріблястими березами береги Роздейлського струмка, Кестл Франк із його виноградом і горобиною, а також Честерський ліс, де в снігу поблискували стиглі грона ягід.

Незабаром він дізнався, що з незбагненої причини мисливці не з'являлися в Кестл Франку. Тому й оселився в цих краях, тихо проживаючи своє життя — вивчаючи нові місця, нову їжу і щодня стаючи мудрішим і гарнішим.

Дотепер Червона Шийка залишався самотнім, проте це не дуже турбувало його. Але, хоча до кінця осені було ще далеко, веселі лісові пташки вже почали виспівувати свою знамениту пісеньку з приспівом «Незабаром весна!». Вони не припиняли життєрадісно повторювати її навіть у дні найсуворіших зимових хуртовин, поки нарешті не минув Голодний місяць лютий і весна справді не заявила про себе. Тоді пташки, радіючи, сповістили світові: «Ми ж вам казали, що так і буде!» Сонце стало пригрівати сильніше і невдовзі розтопило сніг на південному схилі пагорба Кестл Франку, оголивши незліченну кількість кущів запашної брусниці, ягоди якої стали справжніми ласощами для Червоної Шийки. Він припинив скльовувати з дерев замерзлі бруньки, якими рятувався від голоду в зимову пору, і тепер міг знову нагулювати жирок, набуваючи колишнього вигляду.

Одного разу в ліс прилетіла блакитна співоча пташка і, пролітаючи повз Червону Шийку, весело прошебетала: «Весна іде!» Щодня сонце світило дедалі яскравіше, і якось у березні — Місяці пробудження — у світанковій імлі пролунало гучне «Кар-р, кар-р!» Це старий ворон Срібна Плямочка, повернувшись із півдня на чолі своєї зграї, вже офіційно оголосив: «Прийшла весна!»

Здавалося, вся природа брала участь у цьому святі пробудження. Для птахів це були веселоці на кшталт людського Нового року. Синиці без угаву щебетали: «Весна, весна, вже весна!» Вони повторювали це так наполегливо, що здавалося навіть дивним, як вони примудрялися знаходити час для пошуків їжі.

Червона Шийка також відчував якесь радісне хвилювання, що пронизувало його наскрізь. Сповнений енергії, він застрибував на пеньок і голосно лопотів крилами, пробуджуючи далеке відлуння, яке ніби теж раділо приходу весни.

Далеко вниз, в долині, стояла халупа мисливця Кадді. Одного разу старий почув у чистому ранковому повітрі барабанний дріб крил і збагнув, що це шумить півень-куріпка. Не гаючи ні хвилини, він узяв рушницю і підкрався до яру. Але Червона Шийка нечутно полетів звідти, зупинившись тільки біля Багнистого струмка. Там він спурхнув на ту саму колоду, де вперше забарабанив своїми крилами, і знову влаштував такий гучний концерт, що маленький хлопчик, який ішов до млина коротким шляхом через ліс, побіг додому, страшенно переляканий, і сказав матері, що на стежку війни вийшли індіанці, адже він чув у долині звуки їхніх військових барабанів.

Чому кричить «Ура!» щасливий хлопчик? Чому зітхають самотні юнаки? Вони знають про це не більше, ніж знав Червона Шийка, коли щодня злітав на яке-небудь повалене дерево і голосно на весь ліс барабанив крилами. Потім він починав поважно походжати, вихваляючись чудовими блискучими перами свого комірця. Спочатку він милувався тим, як вони переливаються на сонці, ніби коштовне каміння, а потім знову починав барабанити крилами. Звідки у нього з'явилося це дивне бажання, щоб ним хтось захоплювався? І чому цього бажання він не відчував раніше, до Місяця набряклих бруньок?

«Тр-р-р-р-р-р-р-р-р-р-р-р-р-р-р-р-р-р!» — знову і знову гучно лопотів він крилами.

Тепер Червона Шийка приходив до своєї улюбленої колоди щодня. Він став ще гарнішим: над його ясними зіркими очима виросло яскраво-червоне пір'ячко, а незграбні «снігоходи»

безслідно зникли з ніг. Його комірць став іще пишнішим, очі засяяли яскравіше, і виглядав він просто чудово, статечно походжаючи лісом і виблискуючи на сонці різнобарвним оперенням. Проте, на жаль, він, як і раніше, був страшенно самотній!

Нічого іншого йому не залишалось, окрім як гамувати свою тугу щоденним барабанним дробом. І раптом на самому початку травня, коли вже все навколо розквітло і зазеленіло, його гострий слух уловив у кущах легкий шерех. Червона Шийка завмер на місці — він просто чекав, знаючи, що за ним спостерігають. Невже це правда? О, так! Із кущів з'явилася маленька сором'язлива самиця куріпки. Вже за мить він був поруч із нею. Його всього заповнило нове, палке почуття.

Як же гордовито розпускав він перед нею свій чудовий комірць! Як походжав перед нею, видаючи низькі, м'які звуки, подібні до сміху, якимось внутрішнім чуттям розуміючи, що зумів-таки завоювати її серце! Цілих три дні самичка приходила до його колоди, почувши, як він барабанить крилами, і не сміливо здалеку дивилася на нього. Її трохи ображало те, що він так довго не помічає її, хоча вона перебуває від нього настільки близько. Але, на щастя, тихі звуки її кроків нарешті були почуті. Покірно схиливши голівку, вона підійшла до Червоної Шийки. Порожнечу, що так мучила його, було заповнено, і самотній блукач знайшов те, що так довго шукав.

Які ж це були світлі, радісні дні в чудовій річковій долині! Ніколи сонце ще не сяяло так яскраво, а повітря, просочене сосновими пахощами, не було таким солодким! Щодня великий благородний птах приходив до старої колоди, іноді поодиноці, іноді разом зі своєю подружкою, і барабанив крилами просто від захвату, що він живе на цьому світі. Однак чому Червона Шийка не завжди приходив зі своєю нареченою на ім'я Брауні? Чому вона проводила з ним лише по кілька годин, а потім раптово

безслідно зникли з ніг. Його комірець став іще пишнішим, очі засяяли яскравіше, і виглядав він просто чудово, статечно походжаючи лісом і виблискуючи на сонці різнобарвним оперенням. Проте, на жаль, він, як і раніше, був страшенно самотній!

Нічого іншого йому не залишалось, окрім як гамувати свою тугу щоденним барабанним дробом. І раптом на самому початку травня, коли вже все навколо розквітло і зазеленіло, його гострий слух уловив у кущах легкий шерех. Червона Шийка завмер на місці — він просто чекав, знаючи, що за ним спостерігають. Невже це правда? О, так! Із кущів з'явилася маленька сором'язлива самиця куріпки. Вже за мить він був поруч із нею. Його всього заповнило нове, палке почуття.

Як же гордовито розпускав він перед нею свій чудовий комірець! Як походжав перед нею, видаючи низькі, м'які звуки, подібні до сміху, якимось внутрішнім чуттям розуміючи, що зумів-таки завоювати її серце! Цілих три дні самичка приходила до його колоди, почувши, як він барабанить крилами, і не сміливо здалеку дивилася на нього. Її трохи ображало те, що він так довго не помічає її, хоча вона перебуває від нього настільки близько. Але, на щастя, тихі звуки її кроків нарешті були почуті. Покірно схиливши голівку, вона підійшла до Червоної Шийки. Порожнечу, що так мучила його, було заповнено, і самотній блукач знайшов те, що так довго шукав.

Які ж це були світлі, радісні дні в чудовій річковій долині! Ніколи сонце ще не сяяло так яскраво, а повітря, просочене сосновими пахощами, не було таким солодким! Щодня великий благородний птах приходив до старої колоди, іноді поодинці, іноді разом зі своєю подружкою, і барабанив крилами просто від захвату, що він живе на цьому світі. Однак чому Червона Шийка не завжди приходив зі своєю нареченою на ім'я Брауні? Чому вона проводила з ним лише по кілька годин, а потім раптово

зникала, і він не бачив її протягом довгого часу, траплялося, й до наступного дня, поки барабанний дріб його крил не повідомляв їй про його хвилювання і не змушував повернутися до нього? Це була якась лісова таємниця, невідома йому.

З кожним днем Брауні залишалася з ним дедалі менше, а одного разу не прийшла взагалі. Не з'явилася вона і на другий, і на третій день, і Червона Шийка в розпачі то барабанив крилами на своїй старій колоді, то відлітав угору за течією струмка на нову колоду і лопотів крилами там, то перелітав через пагорб у сусідній яр, де повторював свій постійний ритуал. Проте його поклик залишався без відповіді. І тільки на четвертий день, коли він знову прийшов і голосно, як раніше, покликав її, раптом знову почувся шурхіт у кущах, і звідти вигулькнула його наречена з десятьма маленькими писклявими пташенятами.

Здивований Червона Шийка наблизився до неї, страшенно налякавши крихіток. Його трохи засмутило те, що тепер вони були для Брауні на першому місці. Однак незабаром він примирився з цими змінами і став разом із нею піклуватися про виводок, на відміну від власного батька.

6

Хороші батьки — серед куріпок велика рідкість. Найчастіше мати сама будує гніздо і висиджує пташенят без сторонньої допомоги. Буває, що вона навіть приховує від батька, де розташоване її гніздо, і зустрічається з ним тільки на окремих територіях, наприклад, біля колоди, де він барабанить крилами, або на місці пошуків їжі, або ж там, де вони приймають піщані ванни.

Малесенькі пташенята так захопили всі думки Брауні, що вона навіть забула про їхнього чудового батька. Лише на четвер-

тий день, коли малюки трохи зміцніли, вона взяла їх із собою і вирушила на його поклик.

Деякі батьки анітрохи не цікавляться своїми дітьми, але Червона Шийка був винятком — він відразу ж приєднався до Брауні, щоб допомагати їй піклуватися про нащадків. Невдовзі пташенята навчилися їсти і пити так само, як колись їхній батько, і могли перевальцем дріботіти за матір'ю, в той час як Червона Шийка йшов за ними далеко позаду, оберігаючи від можливої небезпеки.

Якось вони вирушили до струмка і, витягнувшись у ряд, немов нанизані на нитку намистинки, почали спускатися вниз із пагорба. З-за соснового стовбура визирнула руда білка і стала

спостерігати за цією процесією. Найслабший із пташенят на ім'я Рунті плентався далеко позаду. Червона Шийка, спурхнувши на високу гілку, взявся чистити своє пір'я. Не помітивши його, білка наблизилася до Рунті, вирішивши, що їй випала чудова нагода скуштувати пташиної крові. Пташеня, що відстало від виводка, здалося їй легкою здобиччю, і вона відчула дивну жагу крові. Із цим бажанням вона кинулася до маленької грудочки пуху. Мати помітила це запізно, проте білку побачив батько. Він стрімголов налетів на рудого ворога, і хоча його єдиною зброєю були кулаки, тобто опуклі суглоби крил, — він міг завдавати ними нищівних ударів! Спочатку Червона Шийка щосили вдарив білку в кінчик носа — найвразливіше місце, і, хитнувшись, вона впала на землю. Потім звірок насилу підвівся і пошкутильгав до купи хмизу, де знову впав, важко дихаючи. Великі краплини крові стікали по спотвореній злістю морді. Червона Шийка залишив білку лежати на тому ж місці, і що з нею було далі, він так і не дізнався, хоча це його анітрохи й не цікавило.

Родина куріпок попрямувала до струмка, проте там на піску залишилися глибокі сліди коров'ячих копит, і маленьке пташеня впало в один із них. Бідолаха жалібно пищав, намагаючись вибратися з ями.

Ситуація виявилася складною. Дорослі куріпки не знали, що робити, щоб допомогти малюкові. Однак поки вони розгублено тупцювали навколо ями, її піщані краї обвалилися, утворивши пологий схил. По ньому пташеня вибралося зі своєї пастки і приєдналося до братів, що ховалися під широким материнським хвостом.

Маленька Брауні була жвавою й енергійною мамою, дуже спритною, мудрою і кмітливою. Вдень і вночі вона піклувалася про своїх любих пташенят. Як же гордовито вона крокувала, квокчучи, коли разом зі своїм виводком гуляла по лісі! Як ре-

тельно розпускала півколом маленький коричневий хвіст, щоб дати малятам якомога більше тіні, й ніколи не лякалася, побачивши будь-якого ворога. Вона була готова боротися з ним або сховатися, залежно від того, як буде ліпше для її дітей.

Але ще до того, як пташенята навчилися літати, їм довелося зустрітися зі старим Кадді. Незважаючи на те, що стояв червень і полювання було ще заборонено, того дня старий ішов із рушницею. Він спускався схилом яру, і його пес Тайк, який біг попереду, так небезпечно наблизився до виводка Брауні, що Червона Шийка відразу ж помчав йому назустріч і за допомогою старого, але завжди ефективного прийому відвів пса за собою вниз по Донській долині.

Тим часом Кадді випадково пішов уперед, просто до виводка, і Брауні, наказавши пташеняттям: «Кр-р, кр-р!» («Ховайтеся, ховайтеся!»), попрямувала до мисливця, щоб поманити його за собою в такий самий спосіб, яким Червона Шийка обдурич пса. Сповнена материнської любові й відданості, чудово знаючи ліс, вона нечутно підлетіла до старого, а потім, голосно залопотівши крилами перед самісіньким його носом, упала на листя. Куріпка так природно прикинулася кульгавою, що на мить дійсно обдурила браконьєра. І лише коли вона, з писком тягнуци за собою одне крило, підвелася, а потім неквапно поповзла далі, він збагнув, у чому річ. Це виявилися просто хитрощі, щоб відвести його подалі від виводка.

Розлючений мисливець жбурнув у Брауні палицю, проте моторна пташка ухилилася від удару і, як і раніше кульгаючи, зникла за деревцем. Там вона знову впала на листя і почала тріпотіти з жалібним писком. Здавалося, ніби вона так сильно забилася, що ледь могла ворухитися. Старий знову кинув у неї палицю, проте знову не влучив. Із твердим наміром відвести його від своїх безпорадних діточок Брауні сміливо злетіла перед ним, упала, вдаряючись своїми ніжними грудьми об землю, і застогнала, наче благаючи про помилування. Коли ж Кадді втретє не влучив у неї палицею, він звів рушницю, і заряд, достатній для того, щоб убити ведмеда, вмить перетворив бідолашну хоробру Брауні на купку тремтячих закривавлених останків.

Безжальний браконьєр знав, що виводок повинен ховатися десь поруч, тому озирнувся навколо. Однак ніде ніхто не пискнув і навіть не ворухнувся. Старий кілька разів пройшовся по тому місцю, де ховалися пташенята, і кілька маленьких тихих створінь були розтоптані ним на смерть, про що він навіть гадки не мав.

Червона Шийка повів жовтого пса далеко вниз за течією і повернувся туди, де залишив свою родину. Вбивця вже пішов,

щоб страшний ворог прийшов і зламав крижану кірку, давши їм шанс відвоювати власне життя.

Але коли лисиця справді з'явилася і неквапно пройшла по насту, глибоко закладена в них любов до життя відродилася, і вони зачалися в повній тиші, поки звір не пішов назовсім. А на другий день почалася снігова буря. Різкий північний вітер із шипінням і свистом гнав над білою землею снігових коней. Тривале тертя великих сніжинок, схожих на зерна, стоншувало крижану кірку, роблячи її все більш крихкою і прозорою. Червона Шийка весь день намагався зруйнувати цю кірку знизу, поки в нього не заболіла голова і не затупився дзьоб. Проте після заходу сонця він, здавалося, ніколи ще не був таким далеким від звільнення з полону.

Друга ніч минула так само, як і перша, за винятком того, що лисиця більше не ходила над головами в куріпок. Уранці Червона Шийка продовжив клювати стелю крижаної в'язниці, проте вже далеко не з колишньою силою. Він більше не чув голосів своїх дітей, не чув, як вони боролися за своє життя. Але, у міру того як денне світло ставало яскравішим, він зміг помітити, що його праця була не марна і в нього над головою з'явилася світла пляма. Тоді він продовжив клювати цю кірку з останніх сил.

Нагорі як і раніше лютувала заметіль, і замерзлий сніг ставав дедалі тоншим. Нарешті вже до вечора дзьоб Червоної Шийки пробився на відкрите повітря. Це додало йому сил і ніби вдихнуло в нього друге життя. Він клював і клював, поки незадовго до заходу сонця його голова, шия і навіть чудовий комірець змогли висунутися назовні. І хай його широкі плечі ще не могли просунутися у видовбаний отвір, але тепер, отримавши змогу дихати, він міг атакувати крижану кірку знизу в чотири рази дужче. Невдовзі кірка розсипалася, і він звільнився з крижаного полону.

А що ж із його дітьми? Червона Шийка полетів до найближчого берега, похапцем зірвав кілька червоних ягід шипшини, щоб угамувати голод, а потім знову повернувся до своєї темниці. Він кликав пташенят, намагався достукатися до них, та у відповідь почув єдиний слабкий писк: «Пі-і-т! Пі-і-т!» Дряпаючи гострими кігтями крижану кірку, він незабаром пробив її, і з ями вилізло єдине живе пташеня — Сірий Хвостик. Решта, що сховалися під снігом у різних місцях, не подавали ознак життя. Червона Шийка змушений був залишити підступний притулок, позаяк не знав, де їх шукати. І лише навесні, коли нарешті розтанув сніг, їхні тіла знайшлися — це були кістки, обтягнуті шкірою і вкриті пір'ям.

Чимало часу знадобилося Червоній Шийці та Сірому Хвостіку для того, щоб вони повністю одужали й відновили сили. Але поживна їжа і тривалий відпочинок творять дива. Сонячні дні в середині зими зарядили Червону Шийку колишньою енергією, і він знову став барабанити крилами на своїй улюбленій колоді. Чи то цей барабанний дріб, чи то красномовні сліди на снігу видали його і Сірого Хвостика старому Кадді? Так чи інакше, але мисливець із рушницею та собакою повернувся до ущелини і нишпорив там, щоб пополювати на куріпок. Вони вже добре знали його, а він добре знав їх. Адже великий півень із мідно-червоним коміром прославився на всю долину. Протягом Місяця стрільця багато мисливців намагалися позбавити його життя, подібно до того, як у давнину один негідник, прагнучи увійти в історію, підпалив Ефеський храм.

Однак Червоній Шийці були відомі всі лісові секрети. Він знав, коли ліпше сховатися, а коли нечутно злетіти, коли потрібно притиснутися до землі й сидіти не ворухнувшись, поки ворог не пройде повз, а коли вже можна піднятися, голосно лопочучи крилами, щоб спочатку причаїтися за яким-небудь могутнім стовбуром дерева і вже потім швидко полетіти у відомому лише йому напрямку.

Кадді не припиняв із рушницею в руках переслідувати мідногривого півня, хоча чомусь щоразу хибив, стріляючи в нього. І Червона Шийка як і раніше радів життю й барабанив крилами на своїй старій колоді.

Із настанням Снігового місяця — грудня — він і Сірий Хвостик переселилися в ліс Кестл Франку з могутніми старими деревами. На східному схилі серед заростей блекоти височіла чудова сосна, нижні гілки якої починалися на рівні верхівок інших

дерев. Улітку на її верхівці гніздилися сойки. Тут, високо-високо, за межами досяжності пострілу, вони могли спокійно гратися і радіти життю. Самець сойки розпускав своє яскраво-блакитне пір'ячко і співав ніжні солодкі пісеньки так тихо, що їх могла почути лише та, кому він їх присвячував.

Ця величезна сосна особливо зацікавила Червону Шийку, який жив тепер тут зі своїм єдиним пташеням. Його приваблювала нижня частина стовбура, що тонула в повзучій блекоті, дикому винограді та вічнозеленій брусниці. А з-під снігу можна було викопувати солодкі чорні жолуді. У цьому чудовому місці завжди було вдосталь їжі. Якщо ж сюди приходив грізний мисливець, від нього теж можна було легко вислизнути, пробравшись крізь зарості блекоти до великої сосни, а потім, знущально залопотівши крилами позаду ворога, сховатися за товстим стовбуром і полетіти в цілковитій безпеці.

Сосна рятувала їх уже десятки разів під час законного сезону вбивств. Однак Кадді, знаючи звички куріпок, вирішив удатися до чергових хитрощів. Узявши з собою напарника, він прокрався за пагорб і сховався там у засідці, в той час як другий мисливець вирішив обійти великий клен, щоб злякати птахів. Він почав обережно пробиратися крізь низькі зарості, де годувалися Червона Шийка і Сірий Хвостик. Та Червона Шийка, відчувши наближення ворога, низьким голосом видав попередження: «Р-р-р-р!» («Небезпека!») і швидко побіг до великої сосни, звідки було зручно непомітно піднятися в повітря.

Сірий Хвостик у цей час перебував трохи вище по схилу і раптом помітив нову загрозу — жовтого пса, який біг просто до нього. Червона Шийка був значно далі й не міг бачити собаку за кущами. Сірий Хвостик дуже захвилювався.

«Квіт, квіт!» («Лети, лети!») — жалібно запищав він, збігаючи вниз по схилу пагорба. «Крі-іт, кр-р-р!» («Сюди, сховайся!») — від-

гукнувся спокійніший Червона Шийка, помітивши, що за ним іде людина з рушницею. Він уже дістався до великої сосни і сховався за її стовбуром, а потім на мить зупинився і покликав Сірого Хвостика: «Сюди, до мене!» Але раптом пролунав легкий шерех у кущах за пагорбом, і Червона Шийка збагнув, що там засідка. Потім почувся зляканий крик Сірого Хвостика, на якого напав жовтий пес. Сірий Хвостик злетів, щоб теж сховатися за стовбуром від мисливця, який стояв на відкритому місці. Проте, на жаль, він потрапив якраз під приціл мерзотника, що причаївся в засідці.

«Тр-р-р!» — і він злетів угору — жива, благородна, прекрасна істота.

«Бах!» — і він впав униз, стікаючи кров'ю. Життя покинуло його, і на снігу залишилося тільки нерухоме тіло.

Червона Шийка тихо сидів унизу. Це було дуже небезпечне місце. Пес пробіг за якихось десять футів від нього, а напарник Кадді пройшов за п'ять футів, але Червона Шийка не ворухнувся. Трохи зачекавши, він нарешті прошмигнув за широкий сосновий стовбур і сховався від убивць. Потім вдало злетів і вирушив до свого яру біля Тейлорського пагорба.

Смертельна зброя відняла життя у всіх його близьких, одного за іншим. Червона Шийка знову залишився сам. Протягом усього Снігового місяця він, єдиний уцілілий представник свого роду, піддавався постійним переслідуванням мисливців, від чого щодня дедалі більше дичавів.

Це здавалося цілковитим марнуванням часу — переслідувати Червону Шийку з рушницею в руках, тому, коли сніг став глибоким, а їжа — мізерною, у настирливого Кадді виник новий план. Там, де в цей час можна було знайти їжу, він розставив ряд пасток. Білохвостий кролик, давній друг Червоної Шийки, прогриз деякі з них своїми гострими різцями, проте

інші вціліли. Одного разу Червона Шийка, спостерігаючи за далекою цяткою в небі й думаючи, що це може бути яструб, ненароком наступив на одну з пасток. Різким ривком за мить його підкинуло в повітря, і він повис на одній нозі.

Хіба мають право люди завдавати таких тривалих і жахливих страждань живій істоті лише тому, що вона не розмовляє їхньою мовою? Цілу добу, відчуваючи страшний біль, бідолашний Червона Шийка висів і лопотів своїми великими дужими крилами, намагаючись вирватися з полону. Його муки тривали весь день і всю ніч, поки єдиним бажанням не стало скоріше вмерти. Однак смерть не поспішала до нього.

Так минув ранок, новий день уже наближався до вечора, а Червона Шийка все висів і висів там, повільно вмираючи. Вроджені сила і витривалість тепер стали його прокляттям. На землю поволі спускалася друга ніч, і коли все потонуло в темряві, велика вухата сова, приваблена слабким тріпотінням крил помираючого птаха, обірвала муки нещасного Червоної Шийки. Це був дійсно шляхетний вчинок.

Північний вітер гнав снігових коней по зморшкуватій кризі над болотом у бік озера. Все було наче вкрите білим саваном. На сніговій поверхні вирізнялися тільки розкидані де-не-де темні пір'їнки — залишки ошатного комірця, знаменитої прикраси Червоної Шийки. Зимовий вітер ніс їх далеко на південь, вони летіли над темним озером, як колись летів сам Червона Шийка під час Божевільного місяця. Невдовзі їх теж замело снігом, і слід останнього, найяскравішого представника роду куріпок, що жили в Донській долині, зник назавжди.

Відтоді жодна куріпка більше не з'являлася в Кестл Франку. А в тихому яру біля Багнистого струмка повільно загнивала стара непотрібна соснова колода.

УДК 83-34
Т-56

Серія «Класика в ілюстраціях»
Переклад з англійської Н. О. Мірошниченко

Т-56 **Сетон-Томпсон Е.** Червона Шийка / Ернест Сетон-Томпсон; пер. з англійської Н. О. Мірошниченко. — Х.: — Вид-во «Ранок», 2017.— 48 с.: іл. — («Класика в ілюстраціях»).

ISBN 978-617-09-2906-8

Оповідання відомого канадського письменника Е. Сетона-Томпсона описує життя двох поколінь куріпок, сповнене пригод і небезпек. У центрі розповіді — Червона Шийка, сильний і турботливий батько родини куріпок, яскравий представник свого роду.

УДК 83-34

Літературно-художнє видання
Серія «Класика в ілюстраціях» S688004У. Підписано до друку 03.04.2017.
Формат 70×100/8. Папір крейдований.
Гарнітура Fedra Serif A Pro. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 7,74.

Сетон-Томпсон Ернест
ЧЕРВОНА ШИЙКА
для дітей молодшого та середнього
шкільного віку
Головний редактор І. В. Масляк
Художник О. К. Черепанов
Технічний редактор Л. В. Соловінська

ТОВ Видавництво «Ранок».
Свідоцтво ДК № 5215 від 22.09.2016.
61071 Харків, вул. Кібальчича, 27, к. 135.
Для листів: 61145, Харків, вул. Космічна, 21а.
E-mail: office@ranok.com.ua.
Тел./факс: (057) 719-58-67.
З питань реалізації звертатися за тел.:
Харків - (057) 727-70-77;
e-mail: deti@ranok.com.ua.

ДЛЯ ЧИТАННЯ ДОРОСЛИМИ ДІТЬЯМ

Папір, на якому надрукована ця книга,

		
безпечний для здоров'я та повністю переробляється	з оптимальною білизною, рекомендованою офтальмологами	вибілювався без застосування хлору

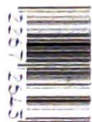
Разом дбаємо про екологію та здоров'я **ВИДАВНИЦТВО РАНОК**

Видруковано згідно з наданим оригінал-макетом у друкарні «Фактор-Друк».
61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51. Тел. +38 (057) 717-53-57.
Наклад 2000 прим. Замовлення № 4329

ISBN 978-617-09-2906-8

© Мірошниченко Н. О., пер. з англ., 2017
© Черепанов О. К., ілюстрації, 2017
© ТОВ Видавництво «ABC Story», макет, серія, 2017
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2017

Ця книжка перенесе вас у мальовничі канадські ліси, де живуть тихі, скромні пташки — куріпки. Їхні звички, спосіб життя, піклування про потомство описані дуже цікаво і яскраво на прикладі Червоної Шийки — великого й гарного півня-куріпки, який став легендою для місцевих мисливців.

ISBN 978 617-09-2906-8

9 786170 929068

Книги, які ми купуємо своїм дітям

 www.ranok.com.ua

 www.facebook.com/ranok.ua

 [vk.com/ranok club](http://vk.com/ranok_club)

